

Na DVD vyjde slovenský film zo 60. rokov Šerif za mrežami Dimitrija Plichtu

V piatok 9. októbra vyjde už tretí film druhej série DVD edície Slovenský film 60. rokov, ktorú pripravili Slovenský filmový ústav (SFÚ) v spolupráci s vydavateľstvom Petit Press a s finančnou podporou Ministerstva kultúry SR. Dramatický príbeh *Šerif za mrežami* z prostredia nápravno-výchovného ústavu mladistvých v roku 1965 nakrútil Dimitrij Plichta. DVD si bude možné zakúpiť od zajtra za 3,29 EUR ako súčasť denníka SME.

Film *Šerif za mrežami* rozpráva príbeh mladého Jakuba, ktorý sa z falošnej solidarity nechá odsúdiť za krádež namiesto „šerifa“ partie. Naivne dúfa, že ten jeho gesto ocení a nakradnuté veci ponechá v bezpečnom úkryte a neskôr ich spravodlivo rozdelí medzi ostatných členov partie. Toto presvedčenie mu dáva silu vydržať neznesiteľné pomery v ústave. Realita je však oveľa drsnejšia než naivné ideály a falošné vzťahy v partii. *„Môj film rozbíja romantiku falošného kamarátstva, falošnej solidarity a príslušnosti k parte, ktorá je u mladých chlapcov začiatkom zla. Chce mladých upozorniť na to, že život sa nedá ošvindľovať,“* povedal o svojom filme v čase vzniku jeho režisér Dimitrij Plichta. Tému zločinu a zločinnosti mladých ľudí ako spoločenský problém spracoval už vo svojom hranom dlhometrážnom debute *Kto si bez viny...* z roku 1963, dôsledne ju rozvinul v spomínanej nasledujúcej snímke *Šerif za mrežami* a neskôr o štyri roky vo filme *Láska neláskavá*.

Na scenári filmu *Šerif za mrežami* spolupracoval Dimitrij Plichta s Vladimírom Valentom, ktorý bol autorom scenára filmu Jána Kadára a Elmara Klosa *Obžalovaný* (1964). Plichta ako skúsený dokumentarista zvolil pri nakrúcaní vecný a objektívny pohľad, ktorý vyvoláva u divákov intenzívny pocit autentickosti zobrazovaného prostredia aj udalostí. Nemoralizuje, ani neanalyzuje príčiny morálnych pokleskov mladistvých. Popri profesionálnych hercoch obsadil postavy mladých delikventov typovo a vsadil na v tej dobe neznáme tváre – na mladých začínajúcich hercov z Bratislavy, Brna a Prahy. Napríklad postavu Ivana stvárnil vtedy ešte neznámy Milan Kňažko.

Samotnému vzniku filmu predchádzal niekoľkoročný zber materiálu v rôznych nápravno-výchovných zariadeniach. Týkalo sa to i hercov. Viliam Polónyi, ktorý vo filme *Šerif za mrežami* stvárnil vedľajšiu postavu vychovávateľa, si na nakrúcanie spomína ako na veľké dobrodružstvo. *„Točili sme v autentickom prostredí nápravno-výchovného ústavu v Libkovicích medzi mladými kriminálnikmi. Bolo to trochu riskantné, ale o to vzrušujúcejšie. Museli sme si dávať pozor, aby sme nenarušili chod polepšovne a nespôsobili tak chaos alebo vzburu. Keď som sa na túto postavu pripravoval, absolvoval som niekoľko dní v podobnom zariadení, kde som anonymne pozoroval prostredie, ľudí, ktorí v ňom fungujú. Bol to spôsob, aký sme mohli film natočiť čo najautentickejšie.“* Viliam Polónyi má za sebou bohaté herecké skúsenosti s mnohými významnými režisérmi tej doby, či to boli Peter Solan, Andrej Lettrich alebo Stanislav Barabáš, všetci boli podľa jeho slov výnimočné osobnosti. Čo sa týka spolupráce s Dimitrijom Plichtom dodáva, že *„všetky jeho filmy mali autorský charakter. Jeho prístup k práci, k hercom bol naozaj dokumentaristický, uprednostňoval prirodzenosť a realitu. Mal veľký zmysel pre obraz a kameru.“* Film sa nakrúcal necelé štyri mesiace roku 1965 v nápravno-výchovnom ústave pre mladistvých v Libkovicích a v okolí Bratislavy a celkové náklady dosiahli 2 286 000 Kčs.

Film *Šerif za mrežami* má čo povedať aj dnešným divákovi. Podľa Viliama Polónyiho sa „ako väčšina Plichtových hraných filmov venuje problematike mládeže, zodpovednosti za svoje činy, čo je aktuálne v každej dobe. Rovnako problém slobody a neslobody sa týka nás všetkých. Napriek tomu, že film vznikol v roku 1965, zachytáva mnohé problémy, s ktorými sa možno stretávajú aj súčasníci, najmä dnešná mladá generácia.“

informácie sú spracované z časopisu, ktorý je súčasťou vydania DVD

ŠERIF ZA MREŽAMI (1965)

Réžia a námet: Dimitrij Plichta • Scenár: Vladimír Valenta, Dimitrij Plichta • Kamera: Viktor Svoboda • Hudba: Štěpán Koníček • Strih: Bedřich Voděrka • Zvuk: Václav Škvor • Architekt: Juraj Červík st. • Kostýmy: Stanislava Vaničková • Vedúci výroby: Eugen Bobek • Hrajú: Otakar Prajzner, Jiří Sedlmayer, Petr Svojtka, Viliam Polónyi, Štefan Kapičák, Jiří Ornest, František Hromada, Milan Kňazko, Pavol Mattoš, Peter Vršanský, Martin Štěpánek, Pavol Šlosár, Pavol Vršanský, Karol Lieskovský, Zlatomír Vacek, Karol Spišák, Slavomír Záhradník a ďalší • Minutáž: 101 min. • Distribučná premiéra: 4. 3. 1966

DVD edícia Slovenský film 60. rokov – II nadväzuje na edíciu Slovenský film 60. rokov – I z minulého roka. Obe reflektujú obdobie, ktoré patrí v našich dejinách k najvýznamnejším. Tvoria ju základné diela slovenskej kinematografie: *Skalní v ofsajde* Jána Lacka, *Kým sa skončí táto noc* Petra Solana, *Šerif za mrežami* Dimitrija Plichtu, *Zvony pre bosých* Stanislava Barabáša, *Majster kat* Paľa Bielika, *Panna zázračnica* Štefana Uhra, *Živý bič* Martina Ťapáka, *Tri dcéry* Štefana Uhra, *Zmluva s diablom* Jozefa Zachara a *Vtáčkovia, siroty a blázni* Juraja Jakubiska. Okrem filmu záujemcovia na DVD nájdu aj bonusy, medzi nimi informácie o filme, ohlasy z tlače, profily tvorcov a fotogalériu. Titulky a menu majú DVD slovenské a anglické, ku každému filmu je ako predfilm pripojený jeden dobový *Týždeň vo filme*, päť filmov obsahuje komentár pre nevidiacich. Ako súčasť kolekcie opäť s každým DVD vychádza časopis. Ten prostredníctvom rozhovorov a profilov tvorcov, štúdií k príslušnému filmu či výňatkov z dobovej tlače ilustruje dobu vzniku filmov a skúma ich historický kontext. Súčasťou DVD edície Slovenský film 60. rokov – II je aj bonusové DVD November 1989 – Očami slovenských dokumentaristov s tromi snímkami *Letová správa 89 – 90* Ilju Ruppeldta, *Všetci spolu... (po slovensky)* Evy Štefankovičovej a *Sonda – Vlak Nežnej revolúcie* režisérov Rudolf Ferko, Vladimír Mináč a Andrej Horák, ktoré vyjde 2. novembra pri príležitosti pripomenutia si novembrových udalostí z roku 1989. Jednotlivé DVD nosiče edície Slovenský film 60. rokov – II vychádzajú od piatka 25. septembra do 27. novembra 2009 v týždenných intervaloch a zakúpiť si ich je možné v novinových stánkoch, priamo vo vydavateľstve Petit Press, v predajni KLAPKA.SK na Grösslingovej ul. 43 a na www.petitshop.sme.sk alebo www.klapka.sk za 3,29 EUR. Filmy DVD edície Slovenský film 60. rokov – II spolu s filmami prvej série (*Jánošík I – II* Paľa Bielika, *Pieseň o sivom holubovi* Stanislava Barabáša, *Slnko v sieti* Štefana Uhra, *Boxer a smrť* Petra Solana, *Organ* Štefana Uhra, *Drak sa vracia* Eduarda Grečnera, *Deň náš každodenný* Otakara Krivánka, *Kristove roky* Juraja Jakubiska, *Slávnosť v botanickej záhrade* Ela Havettu a 322 Dušana Hanáka) ponúkajú reprezentatívny pohľad na 60. roky v slovenskej kinematografii.

Viac informácií o DVD edícii Slovenský film 60. rokov – II a jej jednotlivých tituloch nájdete na www.sfu.sk.

O týždeň vyjde DVD s filmom *Zvony pre bosých* (1965), r. Stanislav Barabáš / 16. 10. 2009